

ជំងឺជ្រុះស្លឹកអាមេរិកខាងត្បូង

South American Leaf Blight (SALB)

១.លក្ខណៈទូទៅរបស់ជំងឺ

ជំងឺជ្រុះស្លឹកអាមេរិកខាងត្បូង (SALB) ជាជំងឺដ៏គ្រោះថ្នាក់បំផុតនៃដំណាំកៅស៊ូ ដោយសារជំងឺនេះ បានបំផ្លាញចម្ការកៅស៊ូធំៗជាច្រើនតាមបណ្តាប្រទេសនៅអាមេរិកកណ្តាល និងអាមេរិកខាងត្បូង ដែលលាតសន្ធឹងពីប្រទេសមិកស៊ិកខាងត្បូងទៅដល់រដ្ឋសៅប៊ូឡូក្នុងប្រទេសប្រេស៊ីល ដែលគ្របដណ្តប់ជាង១៨ ប្រទេស ក្នុងឆ្នាំ១៩០៤។ លោក Hennings បានរាយការណ៍ស្តីពីជំងឺ SALB ជាលើកដំបូងដោយគាត់បានរកឃើញ វត្តមានជំងឺនេះនៅលើស្លឹកកៅស៊ូព្រៃដែលប្រមូលយកពីតំបន់ Jurua River នៃប្រទេសប្រេស៊ីលក្បែរប្រទល់ ប្រទេសពេរ៉ូ។ ក្រោយមកជំងឺនេះ បានរាលដាលបំផ្លាញចម្ការកៅស៊ូជាច្រើននៅតាមបណ្តាប្រទេសនានាក្នុង ទ្វីបអាមេរិកខាងត្បូង។ បណ្តាប្រទេសដាំកៅស៊ូនៅអាស៊ីដែលផលិតច្រើនជាង ៩០% នៃកៅស៊ូធម្មជាតិពិភព លោក មានការព្រួយបារម្ភខ្លាំងចំពោះការគំរាមកំហែងនៃជំងឺ SALB នេះ។ មូលហេតុដែលនាំឲ្យមានការ បារម្ភចំពោះជំងឺនេះ គឺដោយសារតែលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុនៅក្នុងប្រទេសផលិតកៅស៊ូសំខាន់ៗទាំងនេះមាន ក្សេត្របរិស្ថានសមប្រកបនឹងការបង្កជំងឺ SALB ដ៏សាហាវនេះ។

ភ្នាក់ងារបង្កជំងឺត្រូវបានអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រហៅឈ្មោះថា *Microcyclus ulei* (P.Henn) ដែលអាចបង្កជំងឺ លើប្រភេទកៅស៊ូចំនួន៧ប្រភេទមាន៖ *Hevea brasiliensis*, *H.benthamiana*, *H.camargoana*, *H.camporum*, *H.guianensis*, *H.pauciflora* និង *H.spruceana*, ព្រមទាំងលើប្រភេទពូជបង្កាត់ដែលមានមេបាពីប្រភពពូជទាំង ៧ខាងលើផងដែរ។ ផ្សិតនេះបង្កើតបានជាស្ព័ររបីប្រភេទផ្សេងគ្នាមាន Conidia, Piconspores និង Ascospores ។



រូបភាពទី១៖ រូបរាងផ្សេងគ្នានៃស្ព័រទាំងបីប្រភេទ

២. រោគសញ្ញាដំបៅ

ជំងឺ SALB គឺមានការប្រែប្រួលអាស្រ័យលើអាយុនៃស្លឹក ប្រភេទកូន និងអាកាសធាតុ។ ជំងឺនេះកើតតែលើផ្នែកខ្ចីនៃដើមរួមមានស្លឹកខ្ចី ទងស្លឹកខ្ចី ចុងមែកខ្ចី កញ្ចប់ផ្កា និងផ្លែខ្ចី (តិចតួច)។ ចំពោះ ស្លឹកមានអាយុតិចជាងប្រហែល១០ថ្ងៃ (ស្លឹកខ្ចីពណ៌ត្នោត) ក្រោយពីមេរោគឆ្លងចូលបាន ៣-៤ថ្ងៃ ស្លឹកនឹង ប្រែពណ៌បន្តិចបន្តួចជាមួយការខូចទ្រង់ទ្រាយនៃស្លឹក។ លុះដល់ថ្ងៃទី៥-៦ វានឹងលេចចេញកញ្ចប់ផ្កា Conidia ពណ៌ប្រផេះទៅជាពណ៌បៃតងក្រមៅនៅផ្ទៃស្លឹកខាងក្រោម និងក្រោយមកក៏ក្លាយជាដំបៅស្លឹកប្រែជាក្រហម រួចជ្រុះមកដី។ រីឯទងស្លឹកសល់ជាប់នឹងមែកមួយរយៈនឹងជ្រុះនៅពេលក្រោយ។ បន្ទាប់មក ចុងមែកចាប់ផ្តើមងាប់បន្តមកមែក និងដើមងាប់តែម្តងចំពោះដើមខ្ចី។ ស្លឹកខ្ចីដែលកើតជំងឺតិចតួច ស្លឹកចាស់ និងកូនដែលមិនសូវរងគ្រោះនឹងមិនជ្រុះស្លឹកមកដីភ្លាមៗទេ។ ចំពោះស្លឹកខ្ចីអាយុច្រើនជាង១២-១៥ថ្ងៃ នឹងមានដំបៅតូចៗ ពណ៌ខ្មៅក្នុងទម្រង់ជារង្វង់លើផ្ទៃស្លឹក ហើយផ្នែកខាងក្នុងរង្វង់នោះនឹងប្រែជាពណ៌សដូចក្រដាស រួចផ្ទុះរំហែកបង្កើតជាប្រហោងតូចៗព័ទ្ធជុំវិញដោយរង្វង់ខ្មៅ។



រូបភាពទី២៖ បង្ហាញពីរោគសញ្ញានៃជំងឺកើតលើស្លឹក

៣. ការការពារនិងការព្យាបាល

ក. ការការពារ

- បំបៅ crown ដើម្បីទទួលបានកូនដែលមានស្លឹកធន់នឹងជំងឺ។
- ដាំកៅស៊ូនៅតំបន់ដែលមិនមានកើតជំងឺ។
- ប្រើប្រាស់កូន CMS ដែលធន់ទ្រាំនឹងជំងឺ CDC 312, FDR 5768, FX 3864...។



រូបភាពទី៣៖ ការបំបៅcrown

ខ. ការព្យាបាល

ប្រភេទថ្នាំប្រើសម្រាប់ព្យាបាលជំងឺនេះ រួមមាន៖ fenbuconazole, mancozeb, triadimephon, thiophanate methyl, prochloraz, propiconazole, triadimenol និង azoxystrobin។ ការប្រើប្រាស់ថ្នាំគឺត្រូវបាញ់ពីលើអាកាសដោយយន្តហោះ ឬបាញ់ពីដីដោយម៉ាស៊ីនបាញ់ថ្នាំ ដែលមានកម្លាំងខ្លាំងធ្វើយ៉ាងណាឲ្យថ្នាំបានប៉ះគ្រប់ផ្នែកនៃដើម។

